

Temanotat

Oromo i Etiopia: politiske grupper og menneskerettigheter 2005-2010

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Oromo i Etiopia: politiske grupper og menneskerettigheter 2005-2010**

SUMMARY

Human rights violations in Ethiopia, including the Oromo-region, fluctuate. Prior to and in the aftermath of local and national elections, after threats of armed conflict and during civil unrest, the number of human rights violations increase. Members, activist and candidates belonging to opposition parties and activist students are denied certain rights, may lose job and education opportunities and be subjected to arbitrary arrests for shorter periods of time for uttering critical stances against the government or for being suspected thereof.

The political opposition in the Oromo-region seems to be paralysed after the 2005-elections. Mainly due to the government surveillance and punishment of government critics, but also due to a more vigorous Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF) affiliate, Oromo People's Democratic Organisation (OPDO).

The main political opposition movement after 1992, Oromo Liberation Front (OLF), has lost its former position and following in Ethiopia after the end of the border war with Eritrea and as the leaders have been in exile for more than a decade. The likelihood of organised, political OLF activity within Ethiopia is very limited. The opposition parties Oromo Peoples Congress (OPC) and Oromo Federal Democratic Movement (OFDM) were successful in the 2005 elections, but have suffered from government surveillance and restrictions on activity in the aftermath of the elections.

SAMMENDRAG

Menneskerettighetsbrudd i Etiopia, inkludert Oromo-regionen, er etter Landinfos vurdering fluktuerende. I forkant og etterkant av valg på lokale og nasjonale forsamlinger, ved trusler om væpnet konflikt og ved utbredte sivile protester, vil antallet menneskerettighetsovergrep øke. Medlemmer, aktivister og kandidater for opposisjonspartier og studenter kan miste rettigheter, arbeid og muligheten til utdanning, samt utsettes for vilkårlige arrestasjoner av kortvarig lengde på grunn av uttrykt eller antatt uttrykt kritikk av etiopiske myndigheter, det være seg lokale eller sentrale myndigheter.

Den politiske opposisjonen i Oromo-regionen synes å være paralyisert etter valget i 2005. Dette skyldes hovedsakelig myndighetenes overvåking og sanksjonering av myndighetskritikere, men kan også forklare med en sterkere folkelig oppslutning om regjeringspartiet Oromo People's Democratic Organisation (OPDO) i Oromo-regionen.

Den politiske hovedmotstanderen til Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF) etter 1992, Oromo Liberation Front (OLF), har mistet sin slagkraft og oppslutning etter grensekrigen mot Eritrea og etter en langvarig eksiltilværelse. Det er etter Landinfos vurdering svært lite sannsynlig at OLF lenger er ansvarlig for organisert politisk aktivitet inne i Etiopia. Partiene Oromo Peoples Congress og Oromo Federal Democratic Movement fikk en stor oppslutning under valget i 2005, men lider under myndighetenes sterke overvåking og begrensning av opposisjonen.

INNHold

1	Innledning	5
2	Bakgrunn	5
3	Oromo-politikk	7
3.1	Bakgrunn	7
3.2	Ethiopian Peoples Revolutionary Democratic Front (EPRDF) og det etniske føderale prosjektet etter 1991	8
3.2.1	<i>Myndighetene i Oromo-regionen etter 2005</i>	9
4	Menneskerettighetssituasjonen for Oromoere i Etiopia	10
4.1	Hvem begår overgrep mot oromoene?	12
4.2	Overgrep begått i konflikter over jord- og vannrettigheter	12
4.3	Politisk frihet	13
4.4	Olf-organisering og aktivitet i Etiopia etter 1991	14
4.4.1	<i>Militær aktivitet i OLF</i>	15
4.4.2	<i>OLF-organisering og aktivitet utenfor Etiopia</i>	15
4.5	Andre oromo-basert partier	16
4.5.1	<i>Oromo Federal Democratic Movement (OFDM)</i>	16
4.5.2	<i>Oromo National Congress (ONC) – Oromo People’s Congress (OPC)</i>	16
4.6	Studentaktivitet.....	17
4.7	Frihetsberøvelse – arrestasjon av oromoere	17
4.7.1	<i>Rapporterte fengslinger av oromoere mai 2005-2010</i>	18
4.8	Utbredelsen av fysiske overgrep under forvaring.....	20
4.9	Pressefrihet	21
4.10	Organisasjonsfrihet.....	21
4.11	Overgrep mot familiemedlemmer til politiske aktivister.....	22
5	Referanser	23

1. INNLEDNING

Formålet med dette notatet er å redegjøre for tilgjengelig kunnskap om overgrep som oromoere i Etiopia er utsatt for som følge av deres etnisitet, politiske aktivitet eller sosiale posisjon. Innledningsvis vil Landinfo redegjøre for historisk og politisk bakgrunn for gjeldende politiske motsetninger, konflikter og myndighetsovergrep i Oromo-regionen. Hovedparten av notatet redegjør for oromoenes muligheter til å realisere grunnleggende menneskerettigheter som politisk frihet, bevegelsesfrihet, forsamlingsfrihet og organisasjonsfrihet.

2. BAKGRUNN

“Oromo” viser til en etnisk gruppe hvis medlemmer kjennetegnes av at de snakker oromo-språket, *afan oromo*, i hovedsak bor i oromo-regionen, og har kjennskap til spesifikk oromo-kultur, inkludert gadda-systemet.¹ Hos oromo forstås slektskap patrilineært, det vil si at et barn regnes som oromo dersom barnets far er oromo.

Under siste folketellingen i 2007 talte myndighetene 25 489 024 oromoere til sammen i Etiopia, hvorav 23 846 380 bodde i Oromo-regionen (Central Statistics Agency 2007). Oromoere er den største etniske gruppen i Etiopia. 85 % av oromo-befolkningen bor på landsbygda

Noen oromoere ønsker ikke å identifisere seg som oromo, men som etiopiere, men for mange etiopiere er oromo-identiteten av stor betydning. Imidlertid er det viktig å understreke at den er kompleks, både i forhold til geografisk tilhørighet, politisk tilhørighet, religiøse relasjoner og sosialt og kulturelt.

Oromoene har, etter den anerkjente etiopiske historikeren Mohammed Hassens vurdering, i stor grad blitt neglisjert i historiske framstillinger til fordel for de hegemoniske semittiske gruppene amharaer og tigrinja (Hassen 1996, s. 71). Eksistensen av disse kristne høylandskulturene er i betydelig større grad dokumentert i skriftlige kilder. De semittiske gruppene er språklig beslektet med Midt-Østens språk, gjenforteller opprinnelsesmyter om forbindelsen mellom Kong Salomo og Etiopias første keiser, Menelik, og har religiøs tilhørighet til den kristne ortodokse kirken. Amharaer og tigrinja bor i høylands-Etiopia, som gjerne omtales som det abysinske Etiopia. Disse forholdene vitner om at de semittiske gruppene har en

¹ *Gadda* er et sammensatt begrep og forestilling som ofte er brukt til å omtale noe særegent for oromoene. Begrepet refererer til flere forhold og må forstås i en bredere oromokontekst. Etymologisk stammer det fra ordet *gadissa*, som er *afan oromo* for et skjul eller skyggested som gir beskyttelse mot sol. I gadda-systemet var mannlige oromoere gradert inn i gadda-grupper som deler den samme status og som utøver overgangsrutene sammen. Gruppene byttet oppgaver hvert åttende år og hele systemet hadde ti grader. Det vil si at oromoere var en del av gadda-systemet til oppnådd 80 år. De fem første gradene var; Daballe (1-8 år), Folle (8-16 år), Qondalla (16-24 år), Raba (24-32 år), og Dori (32-40 år). Det kan være ulike navn på gradene mellom oromo-grupper. Gradssystemet var videre delt i to 40-års perioder. Blant borana i sør-Etiopia, som fremdeles anvender systemet, er perioden med de første 40 årene kjent som *gogessa*. Blant de nordlige oromoene var denne perioden kjent som *mesensa*. Politisk makt i gadda-systemet tilhørte en klasse (40-48 år), og ikke enkeltpersoner (Hassen 1994, s. 14). Oromoene hadde tilhørighet til en valgt leder, *Abbu Gada*, som i åtte år var politisk leder og talsmann. Han ledet et råd som fattet beslutninger. Møtene fant sted under skyggene av en oda, et hellig tre.

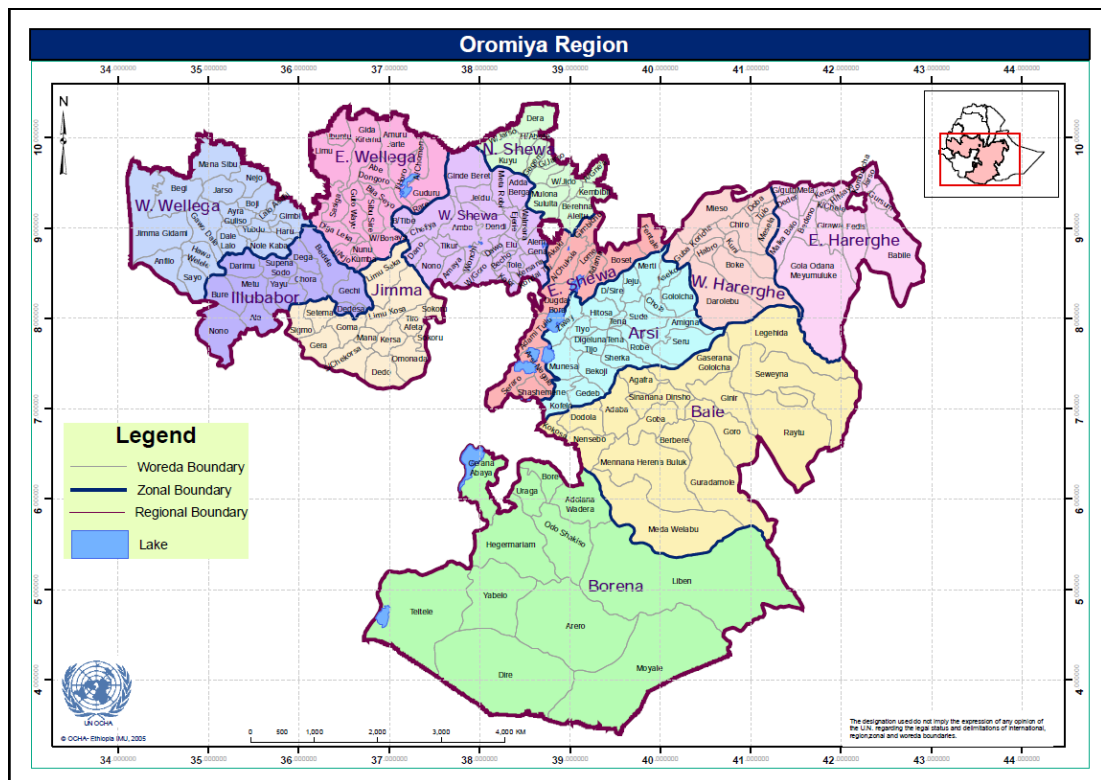
sterkere tilhørighet til Midt-Østenkulturer, enn til en tradisjonell afrikansk kultur. Amharaer og tigrinja har gjennom sine sentraliserte styringsstrukturer dominert forståelsen av oromo-kulturen i Etiopia (Jalata 1998, s. 8-9).

En følge av de semittiske gruppenes dominans i etiopisk politisk sammenheng har vært at den moderne etiopiske staten, etablert av keiser Menelik II i 1880, blir betegnet som en kolonialiserende stat, som en invaderende kultur. Oromoene som gruppe har blant annet blitt sett på som en laverestående kultur, som en kultur uten historie og som en gruppe med et behov for å bli styrt (Hassen 1994, s. 2-3). Dette abysinske hegemoniet er et viktig perspektiv i forståelsen av forholdet mellom amharaer og oromoere også i dagens Etiopia.

Oromoene har sin geografiske opprinnelse i områdene sør for dagens hovedstad, Addis Abeba. Hassen regner oromo-forfedrenes hjem til å være i Bale-regionen (Hassen 1996, s. 4). Fra dette utgangspunktet beskriver Hassen oromo-befolkningen som:

[..] not a collection of histories of individual tribes or group of tribes, but a story of fusion and interaction by which all tribes and groups had altered and been transformed constantly. This was made possible by a dynamic Oromo institution (the gada system), the process of adaptation, continual migration, conquest, assimilation, and interaction with other groups (Hassen 1996, s. 4-5).

Oromoene bosatte seg i perioder i områder helt opp til den nåværende Tigray-regionen i nord-Etiopia, i den nåværende Amhara-regionen og helt vest, til grensen mot Sudan. Fra 1855 styrket det abysinske kongedømmet sin posisjon og presset mot områder bebodd av oromoere økte. Etter Menelik IIs maktovertakelse i 1886 flyttet tyngdepunktet i etiopisk politikk sørover til Shewa. Menelik II utvidet den etiopiske stats territorium og erobret militært store områder sør for høylands-Etiopia. Det foregikk i denne perioden en amharifisering hvor medlemmer av andre grupper søkte tilhørighet til amhara-identiteten (Sørensen 1998, s. 229). Amhara-identitet ble uttrykt ved språk, kultur, samt tilhørighet til den ortodokse kristne kirken. Menelik II innlemmet flere oromo-grupper og andre etniske grupper sør for det abysinske platået i erobringen og administrasjonen av det etiopiske kongedømmet på slutten av 1880-tallet (Sørensen 1998 s. 244).

Kartutsnitt fra Etiopia over Oromo-regionen. Kilde: United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs – Ethiopia, UN OCHA-Ethiopia, (2005). Tilgjengelig fra <http://www.ocha-eth.org/Maps/downloadables/OROMIYA.pdf> [lastet ned 3. mars 2010]

3. OROMO-POLITIKK

3.1 BAKGRUNN

Den franske statsviteren Jean Francois Bayart lanserte begrepet “politique du ventre”, magens politikk, i sin bok *L'état en Afrique* fra 1989 (gjengitt i Bayart 1993). Begrepet er brukt som en metafor for etniske gruppers krav på statsmakt motivert av et ønske om å sikre seg inntekter og ressurser som tilfaller staten (Bayart 1993). Oromoere hadde siden konsolideringen av den etiopiske staten i 1880 under Menelik II, spilt nøkkelroller i den abysinske administrasjonen, både som politikere og som militære ledere (Sørensen 1998, s. 244). Likevel forble oromoene sterkt marginalisert frem til 1991. De var sterkt underrepresentert på landets læresteder og først på 1960-tallet og 1970-tallet utgjorde oromostudenter en andel på over 10 % av Etiopias universitetsstudenter. Fra 1942 til 1974 var afan oromo det eneste afrikanske språket som var forbudt å bruke i undervisning, preken og i kringkasting (Hassen 1996, s. 69-71).

Først på 1960-tallet ble de første spirene til en oromo-basert nasjonalistisk-politisk bevegelse sådd. Da åpnet landets myndigheter for etablering av selvhjelpsorganisasjoner for lokal utvikling. Macha-Tulama-foreningen ble etablert av to uformelle oromo-organisasjoner i 1962 (Markakis 1987). Arbeidet med å fremme oromo-nasjonalisme fortsatte i grupper utenfor og inne i Etiopia.

Revolusjonen i 1974, som førte til keiser Haile Selassies fall og resulterte i det militariserede, kommunistiske Derg-regimets maktovertakelse, endret oromoenes situasjon grunnleggende gjennom en jordreform ført i pennen av oromoen Asfe Cigaya. Det nye statlige eierskapet til jord åpnet i de første årene etter revolusjonen for økt innflytelse for oromo-befolkningen. Imidlertid førte statlige programmer for kollektivisering av jordbruksdrift, ekspropriasjon og folkeforflyttinger tidlig på 1980-tallet til økende misnøye med myndighetene (Jalat 1998, s. 11). Oromonasjonalistene forsøkte å samle oppslutning om en uavhengig Oromo-stat. Dette var kampsaken for Oromo Liberation Front (OLF) som ble stiftet i 1976 og som sprang ut av Macha-Tulama-organisasjonen og studentaktivister ved universitetet i Addis Abeba (Markakis 1987).

3.2 ETHIOPIAN PEOPLE'S REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT (EPRDF) OG DET ETNISKE FØDERALE PROSJEKTET ETTER 1991

EPRDF, koalisjonen av etnisk baserte partier som overtok den politiske administrasjonen av Etiopia etter at Derg-regimet gikk i oppløsning i mai 1991, var ledet av Tigrayan People's Liberation Front (TPLF). TPLF ble etablert i 1975 og mobiliserte opprinnelig med krav om uavhengighet for Tigray-regionen. Dette ble senere, i 1987, endret til krav om regimeskifte og politisk ledelse av hele Etiopia. Konstitusjonen fra 1995 la rammeverket for en etnisk føderal stat med utvidet autonomi, regionalt selvstyre og en bestemmelse som åpnet for regionenes uavhengighet.

Politikken med å koptere oromoere til statsadministrasjonen fortsatte under EPRDF. For å avhjelpe TPLF i ambisjonene om etiopisk, og ikke bare Tigray-administrasjon, opprettet TPLF en rekke etnisk baserte partier. I Oromo-regionen opprettet TPLF partiet Oromo People's Democratic Organisation (OPDO). OPDO ble for TPLF-ledere et styringsverktøy med svært begrenset innflytelse over sentrale beslutninger (Vaughan 2003). Partiet besto i begynnelsen av oromo-krigsfanger fra TPLF-kontrollerte områder.

Etter 1991 mobiliserte OLF stor støtte over store deler av Oromo-regionen. EPRDFs maktovertakelse og den etnisk føderale politikken førte blant annet til at afaan oromo for første gang ble brukt som undervisningsspråk og store mengder litteratur og sakprosa ble oversatt til dette språket. OLF ga avkall på kravet om selvstyre til fordel for regionalt autonomi. I august 1991 ble OLF tildelt fire ministerposter i den nye etiopiske overgangsregjeringen og var det nest største partiet i overgangsparlamentet. OLF-kontorer ble åpnet over hele regionen, og organisasjonen rekrutterte medlemmer i titusentall (Lata 1998).

24. juni 1992 trakk OLF seg fra samlingsregjeringen forut for valget fordi medlemmer av partiet ble arrestert, og fordi TPLF etter OLFs vurdering gjentatte ganger brøt med bestemmelsene i Mekelle-avtalen fra 1991 ved å holde soldater til de respektive partiene innesperret i militærleire (Lata 1998, s. 64-65). Minst 20 000 OLF-medlemmer og støttespillere ble arrestert i 1992 og holdt i forvaring. Majoriteten av de arresterte ble løslatt i 1994 og 1995. OLF startet etter juni 1992 en lavintensiv krigføring mot EPRDF.

Etter krigen mot Eritrea i 1998-2000 og en etterfølgende intern splittelse i sentralkomiteen i TPLF i 2001, hvor ledelsen i partiet med svært liten margin overlevde en avstemning, søkte TPLF å utvide sin styringsplattform og legitimitet.

Ledelsen i TPLF søkte i større grad å mobilisere andre støttepartier i koalisjonen EPRDF. For Amhara-regionen mobiliserte TPLF partiet Amhara National Democratic Movement (ANDM) og i Oromo-regionen forsøkte TPLF å styrke og mobilisere OPDO.

Ved valget til nasjonal- og regionalforsamlinger i 2005 mobiliserte opposisjonen i to koalisjoner, Kinijit (Coalition for Unity and Democracy, CUD) og United Ethiopian Democratic Forces (UEDF). Opposisjonskoalisjonene fikk overraskende stor oppslutning, også på landsbygda, hvor det var forventet at EPRDF-partier ville vinne. Myndighetene paraliserte imidlertid opposisjonen i etterkant av valget gjennom en rekke virkemidler. Opposisjonsledere ble arrestert, partikontorer stengt, og lover som begrenser politisk aktivitet vedtatt (leder av en etiopisk organisasjon, intervju oktober 2009).

Resultatene fra lokalvalget i 2008, og synspunkter fra en rekke internasjonale og etiopiske organisasjoner Landinfo møtte i Etiopia i oktober 2009, vitner om en radbrukket opposisjon. Tiltakene myndighetene iverksatte etter valget i 2005 har etterlatt en splittet opposisjon med et svært begrenset politisk handlingsrom.

3.2.1 Myndighetene i Oromo-regionen etter 2005

Perioden etter valget i 2005 synes å ha styrket oppslutningen om OPDO. Myndighetene iverksatte en omfattende medlemsmobilisering. EPRDF, inkludert OPDO, økte medlemstallet fra 760 000 i 2005 til 4 millioner i 2008 (Aalen & Tronvoll 2008, s. 115). Medlemsmobiliseringen lyktes primært takket være en kombinasjon av tilbud om materielle goder (mikrokreditt), og trusler om ikke å bli prioritert ved ansettelse eller om omplassering i periferien. Samtidig har innbyggerne i Oromo-regionen sett en utvikling på viktige områder: flere universiteter har blitt bygd og de skal etter planen bygges i hver sone; det er foretatt en betydelig utbedring av veinettet; og ikke minst, OPDO er ifølge flere av kildene Landinfo møtte i oktober 2009, mer lydhøre for befolkningens behov. OPDO har de siste fem årene blitt mer åpne, deltar mer i dialog med befolkningen, og etterspør lokalbefolkningens vurderinger ved utnevnelser til myndighetsposisjoner. En eldre oromo Landinfo snakket med i oktober 2009 viste til at tidligere OLF-ere har fått nøkkelposisjoner i OPDO.

Samtidig understreket representanten for oromo-eldre at de lavere forvaltningsnivåene i Oromo-regionen er politisert og under sterk innflytelse av EPRDF. Representanter for partiet presser og trakasserer fortsatt opposisjonspartiene. Kilden mente likevel at 80 % av innbyggerne i Oromiya ville stemme på OPDO ved valget på ny nasjonalforsamling i mai 2010, og at opposisjonen ikke vil ha noen mulighet til å komme i posisjon. OPDO var på tjenestereisetidspunktet populære overalt, til og med motstanden i Vest-Oromo var blitt mindre.

I henhold til lederen for en internasjonal organisasjons landkontor Landinfo møtte i Etiopia i oktober 2009, har det i mange år versert forestillinger om at myndighetene ved EPRDF har prioritert utvikling i Tigray-regionen, hvor TPLF har sin opprinnelse. Kilden selv kunne ikke se at denne regionen har fått mer enn andre regioner. Han hadde blant annet besøkt et sykehus i Adwa, hjemstedet til flere av de

etiopiske lederne, og mente at standarden og forholdene der var svært dårlige. Kilden trodde ikke at oromo-regionen bevisst ble underprioritert.

Et annet forhold som hadde bedret situasjonen mellom myndighetene og befolkningen var ifølge representanten for oromo-eldre myndighetenes økte rekruttering av Mekane Yesus-medlemmer til lederposisjoner i myndighetsorganer, på woreda-nivå.² Den protestantiske kirken med over 5 millioner medlemmer, hovedsakelig i Oromo-regionen, har stor tyngde på grasrotplan i Etiopia.

Den prominente oromo opposisjonskandidaten Negasso Gidada påpekte etter et besøk i Dembi Dollo i september 2009, at OPDO hadde full kontroll med alle politiske organer i regionen (Gidada 2009). EPRDF/OPDO er organisert i partikontorer i hver landsby i regionen. Medlemmer i partiets lokallag, kebele-råd og i partiets masseorganisasjoner for kvinner og ungdom viderefremmer partiets budskap (Gidada 2009).

Ved lokalvalgene i 2008 vant EPRDF/OPDO – med en håndfull unntak – alle setene til kebele- og woreda-råd i Etiopia (Aalen & Tronvoll 2008, s. 114). Lokale OPDO-medlemmer utsatte opposisjonskandidater for vold og trusler fra starten av registreringsperioden før valgkampen og til valget var avholdt (HRW 2008).

Det har etter Landinfos vurdering foregått en gradvis endring i Oromo-regionen de siste årene. Innbyggerne har i større grad vendt seg vekk fra opposisjonspartiene til fordel for OPDO. Dette skyldes hovedsaklig myndighetenes systematiske arbeid med å undergrave opposisjonsbevegelser, men også at opposisjonsgruppene selv har sviktet organisatorisk, strategisk og politisk. Flere av kildene Landinfo møtte under tjenestereisen i oktober 2009 beskrev opposisjonspartiene som uten kontakt med oromo-befolkningens behov.

4. MENNESKERETTIGHETSSITUASJONEN FOR OROMOERE I ETIOPIA

Oromoere er etter Landinfos vurdering i hovedsak utsatt for overgrep som følge av politiske, økonomiske og sosiale grunner. Brudd på innbyggernes sivile og politiske rettigheter forekommer i hele Etiopia. I Oromo-regionen legger myndighetene hindringer i veien for politisk frihet, forsamlingsfrihet, ytringsfrihet og utøver fysiske overgrep mot innbyggerne. Myndighetene har etter Landinfos vurdering på denne måten lykkes langt på vei i å paralisere grupper og enkeltindivider som oppfattes som myndighetskritiske. Det er en utbredt tilstand av handlingslammelse blant aktører som har utfordret myndighetene etter 2005. Dette skyldes hovedsaklig myndighetenes aktive rolle i å legge hindringer i veien for myndighetskritisk aktivitet, men også oppbyggingen av en sterkere myndighetsadministrasjon i regionen som i større grad ivaretar lokalbefolkningens behov.

² Etiopias regioner er delt inn i flere forvaltningsnivåer: region, sone, woreda og kebele. Under kebelen er det i noen regioner, inkludert Oromo-regionen, delt inn i gott og gare.

Rapportering av menneskerettighetsbrudd i Oromo-regionen er underrapportert, vilkårlig, underprioritert og blir møtt med hindringer fra sentrale og lokale myndigheter (se blant andre Tronvoll 2008). Det er overveiende sannsynlig at en rekke arrestasjoner av kort varighet av oromoere i regi av kebele-administrasjonen aldri blir registrert. Den eneste nasjonale menneskerettighetsorganisasjonen, Ethiopian Human Rights Council (EHRCO)³, måtte som følge av den nye NGO-loven fra 2009, som regulerer og begrenser ikke-statlige organisasjoners virksomhet, redusere sin aktivitet i Etiopia, inkludert Oromo-regionen. En rekke internasjonale menneskerettighetsrapportører – blant andre Amnesty International (2008); Human Rights Watch, HRW (2005; 2010); Freedom House (2009); International Crisis Group (2009); U.S. State Department (2009); Reporters Without Borders (2010); Human Rights League of the Horn of Africa, HRLHA (2009); Oromo Support Group, OSG (2007); Oromo Human Rights and Relief Organisation (OHRRO 2009); og Advocates for Human Rights (2009) – beskriver overgrep i Oromo-regionen.

Majoriteten av disse organisasjonene beskriver og oppramser hovedsaklig konkrete brudd på menneskerettigheter uten å diskutere hvor representative funnene er (særlig Amnesty International, Human Rights Watch og U.S. State Department). I sin seneste rapport skrev U.S. State Department at oromoere var arrestert i hundretalls, men utdypet ikke hvorvidt dette var det samlede antall arrestasjoner, om det var et utvalg, eller om utfordringene knyttet til underrapportering (U.S. State Department 2009).

Flere av menneskerettighetsorganisasjonene er sterkt diaspora-støttede grupper med en klar myndighetskritisk profil (OSG, OHRRO og HRLHA) hvor rapportering av overgrep ikke er støttet av andre kilder.

Det forekommer etter Landinfos vurdering en utbredt feiltolkning av data fra flere kilder (blant annet HRW (2009) og Amnesty (2009)), hvor kildene leser arrestasjon av OLF-ere som uttrykk for OLF-aktivitet, og underkommuniserer at dette er myndighetenes kategorisering av uønsket politisk aktivitet (se 4.4).

Menneskerettighetsbrudd er ifølge Etiopia-ekspert Kjetil Tronvoll (2008) mest utbredt i Oromo-regionen, og utløses ved kamp om maktposisjoner ved nasjonale og lokale valg, ved trusler om og faktisk væpnet konflikt, samt sivile protester mot myndighetene. Landinfo skrev i en rapport fra 2007 at omfanget av overgrep fra myndighetene ikke er konstant, men veksler i perioder som avhenger av regionale og internasjonale forhold og hendelser internt i Etiopia. Et forhold som har særlig stor betydning for sikkerhets- og menneskerettighetssituasjonen er avholdelse av nasjonale og lokale valg. Ved de nasjonale valgene i 2000 og 2005 og ved lokalvalgene i 2001 ble det rapportert om økte spenninger og en økning i antall menneskerettighetsbrudd (Landinfo 2007).

Menneskerettighetsbrudd i Etiopia, inkludert Oromo-regionen, er etter Landinfos vurdering fluktuerende. I forkant og etterkant av valg på lokale og nasjonale forsamlinger, ved trusler om væpnet konflikt og ved utbredte sivile protester vil menneskerettighetsovergrep øke.

³ EHRCO måtte som følge av den nye NGO-loven sløyfe Ethiopian i sitt navn og heter nå Human Rights Council.

4.1 HVEM BEGÅR OVERGREP MOT OROMOENE?

Partikadrer fra OPDO, kebele-administrasjonen, lokalt politi, føderalt politi og militæret utsetter oromoere som uttrykker kritikk mot myndighetene for overgrep. Myndighetene har utviklet strukturer som observerer, rapporterer, straffer og trakasserer personer som er ansett som myndighetskritiske (HRW, 2005 og 2010, Landinfo 2007).

Kebellen er en forvaltningsenhet som ble introdusert under Derg-administrasjonens reform i 1975, og vanligvis bor det alt fra 2000 til 10 000 etiopiere pr. kebele.⁴ Kebele-myndighetene har stor makt og brukes som et politisk verktøy av sentrale myndigheter. Kebellen distribuerer gjødsel og gir lån til kjøp av gjødsel. Kebellen utsteder dokumentasjon som er nødvendig for å få tilgang til offentlige tjenester utenfor kebellens, for eksempel ved besøk til lege, ved opptak til høyere utdanning og så videre. Kebellene har egne små tribunaler og forvaringssentre. Personer som for eksempel ikke betjener sin gjeld til kebellens form av tilbakebetaling av gjødsel kan sone i kebellens, men som regel soner de i woreda-fengselet. Det er representanter for kebellens som arresterer dem. Denne myndigheten til å arrestere blir ifølge HRW (2005) misbrukt av kebellene til politiske formål.

Under kebellensnivået har etiopiske myndigheter i noen regioner skapt nye strukturer for overvåking og avstraffelse, kalt *gott* og *gare*. Gott er en gruppe husholdninger i størrelsesorden 60-90. Hver gott er delt inn i mindre gare som dekker omtrent 30 husholdninger. Gare rapporterer til gott som rapporterer videre til kebellens. Disse strukturene stammer fra Tigray-regionen hvor TPLF benyttet dem under kampen mot Derg-regimet. De benyttes også i Amhara-regionen og i region Sør. De er relativt nye strukturer i Oromo-regionen, og har ifølge Human Rights Watch (2005) operert siden 2004. Det eksisterer ikke gott og gare-strukturer i hele regionen, spesielt ikke i områder hvor opposisjonen har en sterkere oppslutning (Landinfo 2007).

Gott og gare er ifølge myndighetene frivillige bondesammenslutninger, men er ifølge HRWs kilder ansvarlige for illeggelse av bøter, fengslinger uten rettsprosess, tvangsarbeid, begrensninger i forsamlingsfriheten, ytringsfriheten og bevegelsesfriheten. Man blir ifølge HRW (2005) straffet med bøter og kortere opphold i forvaring hvis man ikke deltar i det tilmålte tvangsarbeidet man er satt til å utføre.

4.2 OVERGREP BEGÅTT I KONFLIKTER OVER JORD- OG VANNRETTIGHETER

Inter-etnisk eller intra-etnisk konflikt om tilgang og kontroll over naturressurser som vann og jord er trolig den vanligste årsaken til tap av liv i Etiopia, inkludert Oromo-regionen (Edossa, Babel, Gupta & Awulachew 2005). Slike overgrep er i utgangspunktet ikke begått av myndighetene, selv om flere vil mene at kampene er en indirekte konsekvens av myndighetenes politikk og av fravær av myndighetsbeskyttelse.

Den vanligste årsaken til konflikt i Oromo-regionen er uenighet om tilgang til jord og vann, både mellom ulike oromo-grupper, og mellom oromoere og andre etniske grupper på grensen av Oromo-regionen. Det har vært rapportert om kamper mellom

⁴ Lokaladministrasjonen ble i 1975 endret av Derg. Den minste enheten var kebellens, deretter woreda. Da EPRDF overtok makten i 1991, ble forvaltningen delt inn i kebele, woreda, sone og region.

oromoere og gumuz, i Benishangul-regionen og i Wollega-sonen (EHRCO 2008). Konflikt om jord og beiterettigheter er også rapportert i stort omfang i Borana-sonen på grensen til Kenya. Oromoere og somaliere har videre vært i konflikt om fastsetting av grenseområder mellom regionene, en grense som aldri har blitt demarkert av myndighetene (BBC 2009).

4.3 POLITISK FRIHET

Landinfos samtalepartnere under tjenestereisen i 2009 kategoriserte aktivitet for opposisjonsgruppene Oromo People's Congress (OPC) og Oromo Federal Democratic Movement (OFDM) (se nærmere omtale i 4.5.1 og 4.5.2) i Oromo-regionen som overvåket og som potensielt medvirkende til innkallelser til kebele-administrasjonen, tap av essensielle rettigheter og kortere forvaringsopphold på kebele-nivå. Opposisjonsmedlemmer kan ifølge OFDM-leder Bulcha Demeksa bli innkalt til kebele-kontoret bare ved å ikke møte opp på kebele-, gott- og garemøter, og ved å ikke melde seg inn i EPRDF-kontrollerte organisasjoner, partier og komiteer, i områder hvor partiet står sterkt. Myndighetene er spesielt årvåke overfor personer som har hatt synlige roller for opposisjonspartiene ved tidligere valg. (samtale oktober 2009). Også oromoere som har kontakt med opposisjonsmedlemmer kan bli oppsøkt av politi, kadre eller partimedlemmer. Demeksa forklarte at oromoere som myndighetene mistenker for aktivitet for opposisjonen i hovedsak holdes i forvaring i kort tid, uten rettslig tillatelse eller rettskraftig dom.

Medlemmer, aktivister og kandidater for opposisjonsparti ved lokale og nasjonale valg i Oromo-regionen vil være utsatt for myndighetenes oversikt og for reaksjoner av ulik karakter. Dette gjelder spesielt i områder hvor opposisjonen har gjennomført et godt valg (Landinfo 2007). Hvilke områder i Oromo-regionen som er spesielt utsatt for myndighetenes årvåkenhet og reaksjoner vil etter Landinfos vurdering avhenge av opposisjonens styrke og oppslutning ved valg.

Myndighetene skiller foran valget på nasjonalforsamling i 2010 mellom partier som har undertegnet en avtale om valggjennomføringen og partier som ikke har signert denne avtalen. Sistnevnte vil være utsatt for en "røffere" behandling i henhold til myndighetene. OFDM og OPC har fra 2009 vært medlemmer av Forum-koalisjonen⁵ som ikke har signert avtalen (diplomatsk kilde 2009).

Det ble under Landinfos tjenestereise til Etiopia i 2009 ikke rapportert om arrestasjoner av oromoere som følge av dokumentert politisk OLF-aktivitet. Imidlertid ble oromoere anklaget og arrestert for slik aktivitet, uten at dette var reelt. Generalsekretæren i OFDM, Bekele Jirata, ble anklaget for OLF-tilhørighet, fengslet og utsatt for fysiske overgrep, trolig som følge av sin aktivitet i OFDM. Ifølge lederen av partiet, Bulcha Demeksa, var Jirata aldri aktiv for OLF og vitnemålet myndighetene viste til var falskt (samtale oktober 2009).

Medlemmer, aktivister og kandidater for opposisjonspartier kan etter Landinfos vurdering bli utsatt for tap av rettigheter, arbeid og utdanning samt vilkårlige

⁵ Forum (Medrek på amharisk) er en samling av åtte opposisjonspartier som står på en felles plattform foran valget på nasjonal- og regionalformsaling som avholdes 23. mai 2010.

arrestasjoner av kortvarig lengde på grunn av uttrykt eller antatt uttrykt kritikk av etiopiske myndigheter, det være seg lokale eller sentrale myndigheter.

4.4 OLF-ORGANISERING OG AKTIVITET I ETIOPIA ETTER 1991

Da OLF trakk seg fra den etiopiske overgangsregjeringen i 1992 organiserte partiet seg som en geriljaorganisasjon i et celledsystem med 3-10 medlemmer i hver celle. Møtene foregikk i private hjem, ved sosiale seremonier, som overgangsritualer, og på arbeidsplasser. Medlemmene i cellene møttes ved ujevne mellomrom, og søkte på en indirekte måte å spre OLFs budskap til en videre krets. Cellene varierte i størrelse fra by til by, fra landsby til landsby, og var organisert ved arbeidsplasser, skoler og ved andre kollektive institusjoner (Landinfo 2005).

Gjentatte forsøk på dialog mellom OLF og EPRDF etter bruddet i 1992 har ikke ført til resultater, ifølge lederen av en etiopisk organisasjon Landinfo møtte i oktober 2009. OLF ville utelukkende forhandle uten vilkår, mens myndighetenes vilkår var OLFs aksept for den etiopiske grunnloven. Andre kilder har sett på myndighetenes forhandlinger med OLF i eksil som en avledningsmanøver heller enn et forsøk på å oppnå en fredelig løsning (International Crisis Group 2009).

Valget i 2005 representerte en endring hvor det synes som om oromoere ikke lenger kanaliserte sitt politiske engasjement gjennom OLF, men fortsatte heller gjennom sivile grasrotbevegelser, gjennom legale opposisjonspartier eller i OPDO. Dette har vært en gradvis prosess, men ingen av kildene Landinfo møtte under tjenestereisen i Etiopia i oktober 2009 kunne berette om organisert politisk OLF-aktivitet inne i Etiopia. OFDM-lederen Bulcha Demeksa, lederen for en internasjonal organisasjons landkontor i Addis Abeba og den nasjonale menneskerettighetsgruppen EHRCO forklarte at OLF ikke har noen aktivitet i verken Vest-Oromo, i Sentral-Oromo, eller i Bale. OLF opererer ifølge Demeksa ikke fra Sudan og inn i Vest-Oromo. Det eneste området OLF kan operere fra er Kenya. De har kanskje også svært begrensede grupper i Hararge. Demeksa hadde overhode ikke hørt om OLF-organisert virksomhet andre steder i Etiopia, inkludert Addis Abeba (samtale oktober 2009). Den nasjonale etiopiske hadde ikke mottatt rapporter om OLF-aktiviteter fra uavhengige kilder. EHRCO mottok rapporter fra myndighetene hvor opposisjonelle har blitt anklaget for å være aktiv i OLF, men anså dette for å være falske anklager, det samme bekreftet lederen for en internasjonal organisasjon med stor tyngde i oromo-spørsmål (samtale oktober 2009).

Landinfo har ved en rekke besøk i Etiopia og ved møter med etiopiere og eksperter på landet fulgt utviklingen over en lengre tid. Samtlige kilder er tydelige på den potensielle politiske kraften en samlet oromo-befolkning representerer i nasjonal etiopisk politikk. Dette har tidligere vært målbart gjennom OLF, men fraværet av dokumentert politisk aktivitet fra og gjennom OLF har vært påtakelig etter 2005. Det er etter Landinfos vurdering svært lite sannsynlig at OLF pr. februar 2010 er ansvarlig for organisert politisk aktivitet inne i Etiopia. Etiopiske myndigheter vil imidlertid fremdeles betegne uønskede myndighetskritikere som OLF-ere, og anklage OLF for uønskede aksjoner. For myndighetene utgjør en slik anklage en legitim grunn for straffeforfølgelse, selv om påstander om slik OLF-aktivitet ikke speiler virkeligheten.

4.4.1 Militær aktivitet i OLF

OLF har siden 1992 hatt en militær fløy (Oromo Liberation Army, OLA) som har gjennomført en lavintensiv militær kamp mot etiopiske myndigheter. OLF beskriver sin militære kamp som selvforsvar i kampen mot en rekke av undertrykkende etiopiske regjeringer. Målet for krigføringen er myndighetsstrukturer, og OLA tar sterk avstand for terror som et virkemiddel (OLF u.å.).

I samtaler Landinfo har hatt med etiopiske og internasjonale kilder de siste åtte årene har det blitt tegnet et bilde av OLA som relativt begrenset i størrelse, og med en begrenset aktivitet. Medlemsantallet har blitt anslått til å være alt fra flere hundre til flere tusen. Den militære aktiviteten har i denne perioden funnet sted i grenseområdene til Sudan, Kenya og Etiopia, og i Somalia-regionen hvor OLF angivelig har hatt et samarbeid med den etiopisk-somaliske opprørsgruppen Ogaden National Liberation Front (ONLF) (Landinfo 2009).

Afrika-eksperten John Young beskrev i 2007 den militære kapasiteten til OLF som begrenset, men med lommer av aktivitet nord for Gambella, i Mendi-området i Wollega og i Sudan (Young 2007). Ifølge lederen av en etiopisk organisasjon krysset etiopiske styrker grensen inn til Sudan i begynnelsen av 2009 for å slå ned denne motstanden (samtale oktober 2009).

Lederen for en internasjonal organisasjons landkontor i Addis Abeba viste til flere bombeaksjoner i Addis Abeba som myndighetene knyttet opp til OLF.

20. mai 2008 eksploderte en bombe i Addis Abeba som drepte fem personer og såret seks. Politiet påsto at OLF stod bak angrepet, men dette er ikke bekreftet (U.S. State Department 2009). 26. mai 2009 eksploderte det bomber på to hoteller i Negele Borena. Ingen gruppe har påtatt seg ansvaret. Videre ble seks angivelige OLF-medlemmer i september 2009 dømt til henholdsvis 10 og 16 års fengsel for bombeaksjoner i Addis Abeba i 2006 (AFP 2009).

Aksjonene har gitt myndighetene alibi for å opprettholde terrorberedskapen og anholde myndighetskritikere. Lederen for den internasjonale organisasjonens landkontor i Addis Abeba, stilte seg imidlertid tvilende til at OLF faktisk stod bak aksjonene (samtale oktober 2009).

OLF utgjør ikke en stor militær trussel mot styresmaktene i Etiopia. De er begrenset i størrelse og i aktivitetsnivå og avhengige av logistisk støtte fra Eritrea. Imidlertid har både myndighetene og OLF etter Landinfos vurdering et behov for at OLFs militære slagkraften skal fremstå som større enn den i realiteten er: myndighetene for å begrunne hvorfor de slår så hardt ned på OLF og det som myndighetene betegner som terrorisme, og OLF for å vise at de representerer en reell trussel for myndighetene, også militært.

4.4.2 OLF-organisering og aktivitet utenfor Etiopia

Samtidig som OLFs politiske virksomhet innad i Etiopia de seneste årene har blitt mindre synlig har OLF fortsatt den politiske virksomheten i eksil. OLFs ledelse har siden 1997 hatt base utenfor Etiopia. I 1997 ble de siste restene av OLFs ledelse fordrevet fra Hararge til Mogadishu i Somalia. Etter et kort opphold i Somalia flyttet OLFs hovedkontor i 1999 til Eritreas hovedstad, Asmara, hvor hovedkontoret fremdeles ligger. Daud Ibsa ble valgt til formann i OLF i 1999 og er i februar 2010

fremdeles partiets formann. OLF har en eksekutivkomité og en sentralkomité på 44 medlemmer.

Organisasjonen har kontorer i USA og Europa. Utenriksavdelingen har hovedkontor i Washington D.C., og det er også opprettet et kontor i Berlin. Washington-kontoret leder den diplomatiske virksomheten. OLF er i henhold til en diplomatisk kilde ikke offisielt til stede i Kenya, og har således ikke noe "partikontor" i hovedstaden. Imidlertid spiller medlemmer av OLF en viktig rolle i oromo-miljøet i Nairobi, og er ledende i organisatorisk virksomhet blant oromoene, for eksempel blant ungdom og kvinner, kulturelle grupper og i idrettslag. I tillegg er Nairobi en viktig arena hvor OLF kan opprettholde uformelle kontakter med det internasjonale miljøet i byen.

OLF i eksil ble i 2008 splittet i to fraksjoner, da en gruppe ledet av Kamel Gelchu av ukjente grunner ble ekskludert fra partiet i juli. Denne splittelsen har fått begrensede konsekvenser for aktiviteter inne i Etiopia. Ifølge samtaler Landinfo har hatt med en tidligere OLF-leder er det uklart hvordan den nye fraksjonen skiller seg fra OLFs hovedorganisasjon, ledet av Daud Ibsa (samtaler juli 2009).

4.5 ANDRE OROMO-BASERTE PARTIER

Lovlige opposisjonspartier som deltok i valg ble ikke ansett å representere en tilsvarende trussel som OLF før 2005. Dette endret seg etter valget i 2005 hvor opposisjonen gjorde et betydelig bedre valg enn hva EPRDF hadde trodd var mulig. ONC og OFDM vant til sammen betydelig flere seter i parlamentet enn ved tidligere valg. Kilder Landinfo møtte i Etiopia i september 2005 understreket at aktivitet for ONC og OFDM ble slått hardere ned på enn før valget i 2005 (Landinfo 2006).

4.5.1 Oromo Federal Democratic Movement (OFDM)

Partiet ble stiftet i midten av 2004 og stilte med kandidater i mange kretser i Oromo-regionen under valget i mai 2005. Partiet vant 11 seter i nasjonalforsamlingen og 12 i regionalforsamlingen. Partiet vant seter i Gimbi, Bolge, Najo, Mande og Dembi Dollo. OFDM hadde ca. 100 lokalkontorer, men disse ble stengt etter valget i 2005 i hovedsak som følge av myndighetspålagte begrensninger. Partiet sirkulerte ifølge lederen Demeksa 250 000 medlemskort (Landinfo 2006). OFDM har fortsatt svært begrenset med organisatorisk tilstedeværelse i Etiopia, partiet kun to kontor utenfor Addis: Gimbi og Zayonali (samtale oktober 2009). OFDM er i hovedsak begrenset til Vest-Oromo, Sentral-Oromo, Bale og Arsi. De har ingen aktivitet i Hararge.

OFDM og OPC slo seg sammen i en valgallianse under navnet Oromo Federalist Congress (OFC) i 2009. Partienes ledere, Bulcha Demeksa og Merera Gudina, innehar et felles lederskap (diplomatisk kilde, e-post 1. juli 2009). Begge partiene er medlem av Forum-koalisjonen og deler en politisk plattform for utvikling av Oromo-regionen innen rammene av den nåværende konstitusjon. OFDM har etter Landinfos forståelse god oppslutning i deler av Vest-Oromo, men lider under myndighetenes sterke kontroll med befolkningen.

4.5.2 Oromo National Congress (ONC) – Oromo People's Congress (OPC)

ONC ble stiftet på slutten av 1990-tallet som et tredje oromo-alternativ (ved siden av OPDO, som var et myndighetsparti, og OLF, som var en illegal, væpnet opposisjonsbevegelse). ONC har forsøkt å mobilisere intellektuelle og moderate

oromoere. Partiet argumenterer for etniske gruppers sameksistens i et demokratisk Etiopia. Partiet ledes av Merera Gudina som er professor ved universitetet i Addis Abeba.

ONC har stor oppslutning i Shoa-området og i deler av Wollega. Partiet deltok ved valget i 2000 og vant to seter i nasjonalforsamlingen. Ved valget i 2005 var OPC en del av UEDF-koalisjonen og vant 43 seter i parlamentet (Landinfo 2007). OPC skiftet navn til Oromo People's Congress (OPC) i 2008. OFDM og OPC slo seg sammen i en valgallianse under navnet Oromo Federalist Congress (OFC) foran valget i 2010.

Ifølge OPC Ambo var opposisjonen spesielt utsatt i følgende woredaer i Western Shewa: Toku, Geldo, Kinda Barat, Dendi, Shalea og Gokele (Landinfo 2007). Partilederen i OPC (senere OPC), Merera Gudina mente arrestasjonene fant sted i hovedsakelig fire områder: landsbyer og byer på veien mellom Addis Abeba og Jimma, i Ambo-distriktet, i Nekemte-distriktet og i Guder (Landinfo 2007).

4.6 STUDENTAKTIVITET

Oromo-studenter ved videregående skoler, høyskoler og universitet i Oromo-regionen har demonstrert og på andre måter markert myndighetskritiske syn i en rekke spørsmål. Myndighetene har høstet kritikk for å ikke ha kommet til unnsetning ved skogsbranner i Oromo-regionen (2000), for arrestasjon av Oromo-studenter (2001 og 2004 og 2005), for å planlegge å flytte oromoenes hovedstad fra Addis Abeba (Finfinne på afan oromo) og i forbindelse med valg (2001, 2005 og 2006) (HRW 2005, Landinfo 2007). Studenter risikerer å bli møtt med reaksjoner grunnet aktivitet i myndighetskritiske aksjoner. Dette er rapportert i 2001, 2002, 2004 2005 og 2006 (Landinfo 2007). Reaksjoner inkluderer tap av arbeids- og studietillatelse, utstedelse av vitale dokumenter ved kebele-kontoret og kortvarige forvaring uten lov og dom.

4.7 FRIHETSBERØVELSE – ARRESTASJON AV OROMOERE

Det er ingen som kan si med sikkerhet hvor mange oromoere som sitter i forvaring i etiopiske fengsler, politistasjoner, militærleire og hemmelige forvaringssentre, anklaget for å ha motarbeidet myndighetene i Etiopia. Etter at OLF trakk seg fra samlingsregjeringen i juni 1992 og frem til i dag har oromoere med antatt tilknytning til opptøyene blitt arrestert i Etiopia.

Etiopisk lov tilsier at tiltalte skal presenteres for en domstol innen 48 timer etter arrestasjon eller slippes fri. I praksis holdes opposisjonelle etiopiere i fengsel utover 48 timer uten at det verken blir utferdiget en tiltale, eller at saken blir fremmet for en domstol (HRW, 2005, 2009, 2010; International Crisis Group og Kjetil Tronvoll 2008).

Etiopiere anholdt for uønsket myndighetskritisk aktivitet holdes i forvaring ved egne lokaler ved kebellene, i politistasjoner, i militærforlegninger og i ordinære fengsler (blant annet Landinfo 2007, HRW 2010). Majoriteten av etiopiere som holdes i forvaring på kebele-nivå, holdes for kort tid og blir ikke registrert av menneskerettighetsrapportører (Tronvoll 2008, s. 71). Ifølge en sentral etiopisk kilde Landinfo møtte i 2009, er 82 % av de innsatte i etiopiske sivile fengsler domfelt.

Antallet arresterte oromoere antas å være fra noen hundre til flere tusen. Antallet politiske fanger i Etiopia pr. mars 2009 ble i U.S. State Departments rapport fra 2009 estimert å være ”hundrevis”. Samtidig viste samme kilde til informasjon fra opposisjonspartiene som rettet søkelyset mot myndighetenes fengsling av personer i lokale fengsler, som ikke får sin sak behandlet ved domstolene.

Landinfo kan ikke si noe mer konkret om antallet arresterte oromoere, annet enn at oromoere med en antatt eller påstått uønsket aktivitet og profil synes å bli arrestert og sluppet ut igjen med jevne mellomrom. Oromoere som har vært anholdt for myndighetskritikk kan komme i myndighetenes søkelys ved senere aksjoner, men det er ikke sannsynlig at tidligere aktivitet alene vil føre til sanksjoner som forvaring. Det kan imidlertid føre til at vedkommende vil miste tilgang til studier, arbeid og dokumenter utstedt av kebelen.

4.7.1 Rapporterte fengslinger av oromoere mai 2005-2010

Nedenfor oppsummerer Landinfo rapporterte arrestasjoner av oromoere i perioden 2005-2010. Dette er ikke en uttømmende oversikt.

I etterkant av valget i 2005 var det to store arrestasjonsbølger, en i juni og en som startet 31. oktober i Addis Abeba og siden fortsatte over hele landet som en reaksjon på utbredte protester på myndighetenes gjennomføring av valg.

9. november 2005 reagerte studenter, aktivister og oromoere generelt i Oromyia med fredelige demonstrasjoner. Aksjonene omtales som *Fincila Diddaa Gabrummaa* (best oversatt som “opprør mot undertrykking”). Den utløsende årsaken var drapene på flere studenter i Ambo, inkludert studentlederne Jagama Badhane og Kabbada Badhassa. Urolighetene mellom myndighetene og opposisjonen opphørte først i april 2006, da OFDM, ONC og andre representanter for UEDF møtte myndighetene til samtaler. Flere tusen oromoere har etter Landinfos vurdering blitt holdt i forvaring i perioden november 2005 – mai 2006, men i hovedsak for kortere perioder (Landinfo 2007).

Det ble rapportert om avskjedigelser og mulige arrestasjoner i hæren i etterkant av valget i 2005 og Kamel Gelchu og gruppen hans desertering i 2006. En eldre oromo Landinfo møtte i oktober 2009 forklarte at avhoppet i 2006 fikk konsekvenser for andre etiopiere. Han sa at mange ble arrestert i 2006 og senere for å rense ut opposisjonelle elementer fra det etiopiske forsvaret. Det fremkommer imidlertid ikke ytterligere detaljer om hvor mange som har vært arrestert eller om disse har blitt fremstilt for rettergang.

Flere observatører rapporterte om nye arrestasjoner av opposisjonelle fra oktober 2006 i Oromo-regionen, utløst av en tale som statsminister Meles Zenawi holdt i parlamentet 30. oktober 2006 og av stengingen av ONC-kontorer i Showa (Landinfo 2007). Flere hundre oromoere ble holdt i forvaring i denne perioden, i hovedsak for en kortere periode.

HRW (2008) rapporterte om et trettitalls studenter som ble arrestert i Dembidollo i begynnelsen av januar 2007. Videre ble to studenter i Gimbi skutt og drept i januar av myndighetene. I august 2007 arresterte myndighetene 200 oromoere i Vest-Oromo, inkludert medlemmer av EHRCO, anklaget for OLF-aktivitet. Majoriteten av dem ble løslatt etter kort tid. Ayene Cheri ble arrestert i Nekemte i desember 2007,

mistenkt for OLF-aktivitet. Domstolen avviste saken, men han forble fengslet inntil en høyere domstol løslot ham på kausjon i februar 2008.

OFDMs leder, Bulcha Demeksa, rapporterte i oktober 2009 om 31 observatører fra OFDM som ble arrestert i forbindelse med lokalvalgene i 2008.

Over 100 oromoere ble arrestert i Addis Abeba og flere andre steder i Oromo-regionen fra 30. oktober 2008 og utover i november 2008 (HRW 2008). Myndighetene anklaget OLF for å planlegge terrorangrep mot mål i Etiopia. Blant de anholdte var Bekele Jirata, generalsekretær i OFDM, tre menneskerettighetsaktivister fra EHRCO, lærere, universitetsstudenter, forretningsfolk og hotelleiere. Flere av dem hevder å ha vært utsatt for tortur ved Makelawi-fengselet i Addis Abeba hvor de ble holdt i forvaring. (Demeksa 2009). Demeksa var i samtale med Landinfo i oktober 2009 overbevist om at Bekele ble arrestert grunnet sin aktivitet for OFDM. Bekele ble holdt i forvaring og utsatt for fysiske overgrep i Makelawi-fengselet i Addis Abeba rett etter arrestasjonen. Etter seks uker ble han overført til Kaliti-fengselet, hvor han antas å være fortsatt.

Bulcha Demeksa fortalte Landinfo om over 400 arrestasjoner av oromoere i en kort periode frem mot september 2009 (samtale oktober 2009). Disse ble angivelig løslatt etter kort tid. Demeksa trodde grunnen for arrestasjonen var at flere sentrale partier, inkludert OFDM, forlot forhandlingene om en Code of Conduct-avtale med EPRDF. En representant for eldre oromo Landinfo snakket med i oktober 2009 kjente imidlertid ikke til disse 400. Han kunne i stedet fortelle om en arrestasjonsrunde i Addis Abeba fra mai 2009 som fulgte en eksplosjon i en minibuss, mistenkt for å være en terrorhandling. I tillegg ble noen arrestert i Nazreth på grunn av samme handling. Landinfos kilde visste ikke hvor mange som til slutt ble arrestert.

EHRCO (2008; 2009) rapporterte om flere arrestasjoner av oromoere i perioden 2008-2009. De arresterte inkluderte aktive for EHRCO, OFDM og ONC som ble holdt i forvaring ved politistasjoner for kortere perioder uten lov og dom. Flere av dem var opposisjonskandidater ved lokalvalgene i 2008, eller hadde vært aktive i valgkampen for opposisjonen foran valget i 2005. Mange av de anholdte var anklaget for OLF-aktivitet. En av de arresterte, Mebrat Metekia, hadde vært aktiv for ONC i Ambo ved valget i 2005. Etter valget hadde myndighetene nektet henne skoleplass. Hun flyttet til en annen by hvor hun fikk arbeid under et annet navn. Hun ble oppdaget og flyttet deretter til Addis Abeba. Det føderale politiet identifiserte henne i hovedstaden og hun ble arrestert og overført til Makelawi-fengselet i Addis Abeba. Til sammen 20 oromoere ble i henhold til EHRCOs rapporter arrestert i perioden 2008 til august 2009.

Lederne for fire etiopiske opposisjonspartier offentliggjorde i november 2009 en liste over 450 opposisjonsmedlemmer som var arrestert og holdt fengslet av myndighetene. Blant partiene var OFDM og OPC. Majoriteten av de fengslede var ifølge Reuters oromoere (Malone 2009). Ifølge en rapport fra EHRCO-kontoret i Nekemte, var 480 oromoere arrestert i løpet av de siste månedene i 2009 etter raid hjemme hos medlemmer av opposisjonen. Majoriteten av disse ble løslatt etter kort tid. Arrestasjonene fant sted flere plasser i Vest-Oromo EHRCO bekreftet i rapporten at de arresterte hadde roller for opposisjonen under valget i 2005 (EHRCO 2009).

En OFDM-leder ble ifølge Bulcha Demeksa arrestert i januar 2010 (Jimma Times 2010a). Vedkommende ble dømt til tre måneders fengsel anklaget for å være i besittelse av våpen.

I februar 2010 rapporterte OPC-leder Merera Gudina om arrestasjonen av 150 OPC-medlemmer de siste fem månedene (Jimma Times 2010b).

4.8 UTBREDELSEN AV FYSISKE OVERGREP UNDER FORVARING

Behandlingen oromoere i forvaring av etiopisk politi, sikkerhetstjeneste, fengselsansatte eller militære styrker vil være avhengig av flere forhold. Fysiske og psykiske overgrep mot anholdte blir ikke anvendt som en standard behandling, men flere ulike metoder for overgrep kan forekomme. Ifølge intervjuer Human Rights Watch har gjort med tidligere regjerings- og OPDO-representanter er praksisen med tortur utbredt (HRW 2005).

FNs Committee on the Elimination of Racial Discrimination skrev i sin rapport fra 2007 om etiopiske myndigheters arbeid med å forhindre rasebasert diskriminering følgende:

The Committee is alarmed at information according to which military and police forces have been systematically targeting certain ethnic groups, in particular the Anuak and the Oromo peoples, and reports of summary executions, rape of women and girls, arbitrary detention, torture, humiliations and destruction of property and crops of members of those communities (Committee on the Elimination of Racial Discrimination 2007, s. 4).

U.S. State Department skrev i 2009 om en mengde troverdige rapporter om overgrep av anholdte som kunne karakteriseres som tortur. Makelawi-fengselet i Addis Abeba ble spesielt nevnt som et sted hvor overgrep ble begått mot innsatte i den hensikt å frembringe informasjon.

Et flertall av de arresterte oromoere EHRCO (2008; 2009) rapporterte om i perioden 2008-2009 hadde blitt utsatt for fysiske overgrep under forvaring i politistasjoner i Nekemte, Ambo og Makelawi.

En sentral etiopisk kilde Landinfo møtte i 2009 forklarte at hovedutfordringene for fengselsvesenet i Etiopia var overbefolkning, mangel av medisinske tjenester og kvaliteten på rettssakene. På spørsmål om det ble begått fysiske overgrep i fengslene svarte den samme kilden at det var ikke rapportert overgrep i sivile fengsler. Ifølge denne kilden forekommer det ikke tortur i sivile etiopiske fengslingsinstitusjoner. Imidlertid kan manglende opplæring av de ansatte og begrenset med ressurser, inkludert arbeidskraft, ofte føre til vanskelige forhold for de innsatte. Kilden kjente til fysiske overgrep ved politistasjonene.

Bulcha Demeksa understreket i samtale med Landinfo i oktober 2009 at partiets generalsekretær ble utsatt for grove fysiske overgrep i Makelawi, men at han ikke var utsatt for fysiske overgrep ved det sivile Kaliti-fengselet.

Det er etter Landinfos vurdering lite sannsynlig at innsatte som har mottatt en dom og som under soning av straff ved sivile etiopiske fengsler blir utsatt for fysiske overgrep. For etiopiere som er under myndighetenes forvaring ved kebele-kontor, ved politistasjoner, i militærleire og i andre myndighetsadministrerte

forvaringslokaler er det en større sannsynlighet for at disse kan bli utsatt for fysiske overgrep. Det synes å være en større sannsynlighet for at slike overgrep forekommer på landsbygda, enn i større byer.

4.9 PRESSEFRIHET

Det utkommer en rekke uavhengige aviser i Etiopia som er regjeringskritiske. Utbredelsen av avisene er i hovedsak begrenset til Addis Abeba og de store byene. Det finnes kun én uavhengig radiostasjon, som foreløpig ikke har utmerket seg i særlig grad. Regjeringen kontrollerer også tv-sendingene i landet. Det er ingen uavhengige radio eller tv-stasjoner som regulært dekker hendelser i Oromo-regionen som sådan. Den eneste tv-stasjonen som dekker Oromo-regionen, Oromo-programmet, er statlig eid. Den nye presseloven fra 2008 introduserer en rekke mekanismer som sikrer sterk statlig kontroll over mediesektoren (Diplomatisk kilde 2009).

Selvsensur forekommer spesielt i dekning av sensitivt stoff hvor det er risiko for reaksjoner fra myndighetene. Det dreier seg i hovedsak om reportasjer som involverer myndighetspersoner, og særlig i forbindelse med påstander om korrupsjon, omtale av forbudte organisasjoner, og reportasjer om landets sikkerhetspolitikk og forhold innen sikkerhetstjenesten og de militære styrkene. På disse områdene utøver avisene selvsensur, og de fleste vet hvor grensen går for hvor man risikerer reaksjoner fra myndighetene. Det må i denne sammenhengen nevnes at de fleste observatører av Etiopia mener at den redaksjonelle ansvarlighet og profesjonalitet i mange av de private avisene har vært dårlig (Diplomatisk kilde 2009).

Fra kringkastingssendere utenfor Etiopia kan innbyggerne i regionen høre på Deutche Welle og Voice of America. Dette er uavhengige radiostasjoner som formidler på afan oromo. Imidlertid har disse og andre uavhengige medier med jevne mellomrom blitt jammet⁶ av myndighetene. Dette opphørte ifølge Freedom House (2009) i mars 2008.

4.10 ORGANISASJONSFRIHET

Etiopiske organisasjoner Landinfo møtte i Etiopia i oktober 2009 rapporterte om innskrenkninger i deres handlefrihet som følge av den nye etiopiske loven fra februar 2009 som stiller krav om registrering, finansiering og aktiviteter til ikke-statlige organisasjoner. Dette medførte oppsigelser, nedskjæring av programmer og generelt nedtoning av aktiviteter som myndighetene anså som politiske.

Lederen for én etiopisk organisasjon forklarte at grasrotbevegelser nå opererer som utviklingsorganisasjoner etter den nye loven, men at også dette er vanskelig grunnet utbredt myndighetskontroll. Organisasjoner som tidligere har vært virksomme blant oromoere synes å være marginalisert. I henhold til den nye loven åpnes det for kontroll av medlemmer av NGO'er, og for at sikkerhetstjenesten kan overvåke organisasjoner i større grad. Personer som finansierer organisasjoner vil bli møtt med reaksjoner fra myndighetene, ifølge Landinfos kilde. Han mente videre at myndighetenes mål var å stenge sivile samfunn

⁶ Jamming betyr at sendesignalene forstyrres slik at de ikke kan høres av mottakerne.

Macha Tulama-organisasjonen (MT) var en landsbybasert velferdsorganisasjon som ble etablert i 1963. Mange ledende OLF'ere og andre politiske ledere har en bakgrunn i MT. Organisasjonen ble forbudt under Derg-regimet, men tillatt igjen av EPRDF i 1991. MT arrangerte en svær demonstrasjon på Meskel-plassen i Addis Abeba 4. januar 2004 i protest mot flyttingen av Oromiyas hovedstad fra Addis Abeba til Adama. I juli 2004 ble organisasjonen forbudt for å ha engasjert seg i politiske aktiviteter. Den er ifølge Landinfos kilder en sovende organisasjon, med begrenset aktivitet.

Hondee er en oromo-basert uavhengig, bistandsorganisasjon grunnlagt i 1995 og ledet av Asfe Cigaya. Gruppen arbeider med bistandsprosjekter på landsbygda i Oromo-regionen. Gruppen springer ut av *Oromo Relief Association*, av enkelte regnet som OLFs humanitære del. Hondee er i henhold til en oromo eldre Landinfo møtte i 2009 affektet av den nye loven ettersom gruppen mottar finansiering fra utlandet. Hondee har et begrenset nedslagsfelt, hovedsakelig i Shewa-sonene.

4.11 OVERGREP MOT FAMILIEMEDLEMMER TIL POLITISKE AKTIVISTER

Spørsmålet om overgrep mot familiemedlemmer har vært stilt i møter med etiopiske kilder ved en rekke anledninger. Det foreligger begrenset med rapporter om slike overgrep.

OFDM-lederen Demeksa viste til at myndighetene kunne anholde familiemedlemmer til ettersøkte personer, spesielt far eller sønn, i mindre grad ektefeller. Forvaringstiden for familiemedlemmene kunne være 4-5 uker. Familiemedlemmene ble ifølge Demeksa løslatt etter en gitt tid, uavhengig av hvorvidt hovedpersonen var kommet tilbake.

Hovedinntrykket til Landinfo er at familiemedlemmer til myndighetskritikere i hovedsak ikke er utsatt for alvorlige fysiske overgrep eller langvarig fengsling på grunn av slektskap med politiske aktivister. Imidlertid kan familiemedlemmer risikere reaksjoner som innkallelse til avhør, trusler og tap av rettigheter på kebelle-nivå og tap av arbeids- og studiemuligheter. Familiemedlemmer blir i svært begrenset grad holdt i forvaring – og da for kortere perioder.

5. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Aalen, L. & Tronvoll, K. (2009). The 2008 Ethiopian Local Elections. The return for electoral authoritarianism. *African Affairs*, 108(430), 111–120. Tilgjengelig fra <http://afraf.oxfordjournals.org/cgi/content/full/108/430/111> [lastet ned 23. februar 2010]
- Advocates for Human Rights (2009, desember). *Human Rights in Ethiopia. Through the eyes of the Oromo Diaspora*. Minneapolis: Advocates for Human Rights. Tilgjengelig fra http://www.advrightrights.org/uploads/oromo_report_2009_color.pdf. [lastet ned 18. februar 2010]
- Amnesty International (2008). *Ethiopia: Arbitrary detention, torture or other ill-treatment*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/library/asset/AFR25/012/2008/en/3278c242-b277-11dd-8634-af6d09acdca4/afr250122008en.pdf>. [Lastet ned 1. mars 2010]
- Bayart, J. F. (1993). *The State in Africa: The Politics of the Belly*. London: Longman.
- BBC (2009, 13. mars). Water pipe sparks Ethiopian conflict. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7929104.stm> [lastet ned 22. februar 2010]
- Central Statistics Agency (2007). *Summary and statistical report of the 2007 population and housing census*. Addis Abeba: Central Statistics Agency. Tilgjengelig fra http://www.csa.gov.et/pdf/Cen2007_firstdraft.pdf [lastet ned 24. februar 2010]
- Committee on the Elimination of Racial Discrimination (2007, 20. juni). *Concluding Observations of the Committee on the Elimination of Racial Discrimination. Ethiopia*. Geneva: Committee on the Elimination of Racial Discrimination. Tilgjengelig fra <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cerd/docs/CERD.C.ETH.CO.15.doc> [lastet ned 17. februar 2010]
- Edossa, D. C., Babel, M. S., Gupta, A. D. & Awulachew, S. B. (2005, januar). *Indigenous system of conflict resolution among the Oromos. Conference paper for the International workshop on African Water Laws: Plural Legislative Frameworks for Rural Water*. Johannesburg: South African Department of Water Affairs and Forestry. Tilgjengelig fra <http://www.nri.org/projects/waterlaw/AWLworkshop/DESALEGN-CE.pdf>. [lastet ned 17. februar 2010]
- EHRCO, dvs. Ethiopian Human Rights Council (2009, 12. mai). *The Situation of Human Rights in Ethiopia*. Addis Abeba: EHRCO. Tilgjengelig fra <http://www.ehrco.org/images/pdf/Regular30.pdf> [lastet ned 24. februar 2010]
- Freedom House (2009, 1. mai). *Freedom of the Press 2009 – Ethiopia*. Washington, DC: Freedom House. Tilgjengelig fra

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b27421628.html> [lastet ned 16. februar 2010]

- Gidada, N. (2009, 13. oktober). Ethiomedia. No level playing field. *EthioMedia.com*. Tilgjengelig fra <http://www.ethiomedia.com/adroit/4222.html> [lastet ned 24. februar 2010]
- Hassen, M. (1994). *The Oromo of Ethiopia. A history 1570-1860*. Trenton: The Red Sea Press.
- Hassen, M. (1996). The Development of Oromo Nationalism. I: Baxter, P.T.W., Hultin, J., Triulzi, A. (Eds.), *Being and becoming Oromo. Historical and Anthropological Enquiries*. New Jersey: Red Sea Press, 67-80.
- HRLHA, dvs. Human Rights League of the Horn of Africa. (2009, 31. juli). *Mass arrests and imprisonment is continued in Addis Abeba*. Toronto: HRLHA. Tilgjengelig fra <http://bilisummaa.com/index.php?mod=article&cat=Oduu&article=1090>. [lastet ned 24. februar 2010]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2005, 9. mai). *Suppressing Dissent*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/reports/2005/05/09/suppressing-dissent> [lastet ned 17. februar 2010]
- HRW (2008, 9. april). *Ethiopia: Repression sets stage for non-competitive elections*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2008/04/09/ethiopia-repression-sets-stage-non-competitive-elections> [lastet ned 17. februar 2010]
- HRW (2010, 10. januar). *World Report Ethiopia*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/node/87604>. [lastet ned 18. februar 2010]
- International Crisis Group. (2009, 4. september). *Ethiopia: Ethnic Federalism and its discontents*. Brussel: International Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=6300> [lastet ned 2. mars 2010]
- Jalata, A. (1998). The Emergence of Oromo Nationalism and Ethiopian Reaction. I: Jalata, A. (Ed.), *Oromo Nationalism and the Ethiopian Discourse. The Search for Freedom and Democracy*. Red Sea Press: Lawrenceville, 1-26.
- Jimma Times (2010a, 13. januar). Oromo opposition candidate and tirgayan farmers arrested. *Jimma Times*. Tilgjengelig fra <http://www.jimmatimes.com/printFriendly.cfm?articleID=33145>. [Lastet ned 15. februar 2010]
- Jimma Times (2010b, 7. februar). Over 150 opposition officials detained in Ethiopia. *Jimma Times*. Tilgjengelig fra http://jimmatimes.com/article/Around_Ethiopia/Around_Ethiopia/Over_150_Oromo_opposition_officials_detained_in_Ethiopia/33197 [lastet ned 17. februar 2010]
- Landinfo (2009, 23. mars). *Temanotat Etiopia: Somalia-regionen og ONLF*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/855/1/855_1.pdf [lastet ned 24. februar 2010]

- Lata, L. (1998). The Making and Unmaking of Ethiopia's Transitional Charter. I: Jalata, A. (Ed.), *Oromo Nationalism and the Ethiopian Discourse*. New Jersey: Red Sea Press, 125-152.
- Malone, B. (2009, 3. november). 450 opposition members jailed, no chance of winning. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/idUSLT86250> [lastet ned 24. februar 2010]
- Markakis, J. (1987). *National and Class Conflict in the Horn of Africa*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Megerssa, G. (1996). Oromumma: Tradition, Consciousness and Identity. I: Baxter, P.T.W., Hultin, J., Triulzi, A. (Eds.), *Being and becoming Oromo. Historical and Anthropological Enquiries*. New Jersey: Red Sea Press, 92-102.
- OLF, dvs. Oromo Liberation Front (u.å.). *OLF's Major Policies*. Washington, DC: OLF. Tilgjengelig fra <http://www.oromoliberationfront.org/OLFPolicies.htm> [lastet ned 24. februar 2010]
- Oromo Human Rights and Relief Organisation (2009). *Report on Arbitrary killings of Oromo students and refugees by the regime*. Geneve: Oromo Human Rights and Relief Organisation. Tilgjengelig fra: http://lib.ohchr.org/HRBodies/UPR/Documents/Session6/ET/OMRHO_ETH_U PR_S09.pdf. [Lastet ned 2. mars 2010]
- Oromia Support Group. *OSG Press Release No. 44. July 2007 – 2008*. Malvern: Oromia Support Group. Tilgjengelig fra <http://oromo.org/osg/pr44.htm> [lastet ned 2. mars 2010]
- Reporters Without Borders (u.å.). *Ethiopia*. Paris: Reporters Without Borders. Tilgjengelig fra <http://www.rsf.org/en-pays16-Ethiopia.html> [lastet ned 2. mars 2010]
- Sørensen, J. (1998). Ethiopian Discourse and Oromo Nationalism. I: Jalata, A. (Ed.), *Oromo Nationalism and the Ethiopian Discourse. The Search for Freedom and Democracy*. Red Sea Press: Lawrenceville, 223-252.
- Tronvoll, K. (2008). Human Rights Violations in Federal Ethiopia: When Ethnic Identity is a Political Stigma. *International Journal on Minority and Group Rights*, 15(1), 49-79.
- U.S. State Department (2009, 25. februar). *Human Rights Report Ethiopia*. Washington, DC: U.S. State Department. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2008/af/119001.htm> [lastet ned 24. februar 2010]
- Vaughan, S. (2003). *Ethnicity and Power in Ethiopia*. Edinburgh: University of Edinburgh. Tilgjengelig fra <http://www.era.lib.ed.ac.uk/bitstream/1842/605/2/vaughanphd.pdf> [lastet ned 1. mars 2010]
- Young, J. (2007). *Armed Groups Along Sudan's Eastern Frontier: An Overview and Analysis. Small Arms Survey*. Geneve: Small Arms Survey. Tilgjengelig fra <http://www.cmi.no/sudan/doc/?id=947> [lastet ned 3. mars 2010]

Muntlige kilder:

- Eldre oromo-representant. Møte i Addis Abeba oktober 2009.
- Demeksa, B. Møte i Addis Abeba oktober 2009.
- Diplomatsk kilde. E-post juni 2008.
- Diplomatsk kilde. Epost 1. juli 2009.
- Diplomatsk kilde. Samtale i oktober 2009
- EHRCO. Møte i Addis Abeba oktober 2009.
- Etiopisk kilde. Møte i Addis Abeba oktober 2009.
- Landinfo. Internt notat 2005.
- Landinfo. Internt notat 2006.
- Landinfo. Internt notat 2007.
- Leder for etiopisk organisasjon. Møte i Addis Abeba oktober 2009.
- Leder for en internasjonal organisasjons landkontor. Møte i Addis Abeba oktober 2009
- Tidligere OLF-leder. Samtale juli 2009.